

Magyar Zoltán

tudományos főmunkatárs, Folklór Témacsoport

Intézeti szoba száma: B.8.42.

Hivatali telefon: +36-1-224-67-00/4452

E-mail: magyar.zoltan@abtk.hu

Nyelvtudás: angol, szlovák

Tudományos fokozat: PhD

Kutatási területek, kulcsszavak: folklórszövegek tudományos rendszerezése, történeti mondák, magyar néphit és szentkultusz, mesemondók repertoárja

Születési hely, idő: Kiskőrös, 1967. 05. 16.

További azonosítók:

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2680-5558>

Egyetemi tanulmányok, végzettség

1987–1997 Kossuth Lajos Tudományegyetem: történész – etnográfus – irodalmár

2000 Debreceni Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar: PhD (folklorisztika)

Munkahely

1993-1994 Janus Pannonius Tudományegyetem

1994-1995 Magyar Nemzeti Múzeum

1997 The Grail Centre, London

1997- MTA Néprajzi Kutatóintézete/ELKH BTK/HUN-REN BTK Néprajztudományi Intézet

Díjak

1991 Juhász Géza Díj

1992 Debrecen Kultúrájáért Díj

1999 Akadémiai Ifjúsági Díj

2007 Magyar Művészetért Díj

2012 Pro Meritis Díj

2012 Ex Libris Díj

Kutatási Ösztöndíjak

2001 Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj (2001, 2003, 2007)

2001–2004 Bolyai Ösztöndíj

2004 Habsburg Történeti Intézet ösztöndíja

2021 Klebelsberg Kuno Ösztöndíj

2022 Klebelsberg Kuno Ösztöndíj

2023 Székelyföld Díj

Résztétel kutatási programokban

Lezárt projektek

1997–2000 OTKA: Tornai népmondák – vezető kutatóként

1999–2002 OTKA: Magyar néprajzi tájak mondakutatása (recens és diakronikus mondakutatás a Kárpát-medencében) – vezető kutatóként

2004–2007 OTKA: Magyar néprajzi tájak mondakutatása (recens és diakronikus mondakutatás a Kárpát-medencében) II. – vezető kutatóként

2000–2003 OTKA: Hárompatak. Egy ismeretlen néprajzi kistáj Erdély és Moldva határán – pályázati tagként részvétel

2002–2003 Hagyományok Háza: Utolsó óra program. Szövegfolklor-kutatások a Kárpát-medencében – gyűjtések koordinálása

2

2008–2010 Európai Folklór Intézet: A népművészet mesemondó mesterei – Az élő szellemi

örökség – résztvevő kutatóként

Jelenlegi projektek

2010– Magyar Népköltészeti Lexikon (MTA BTK NI, Folklór Témacsoport)

2020–2025 Lendület 2020-56: Lokalitas és globális változások hálózatában. Az ökológiai antropológia mint közvetítő a helyi közösségek és a globális változások hálózatában – pályázati tagként részvétel

Opponencia/felsőoktatás

-Geréb László: Liberális püspökök az erdélyi református egyházban. PHD-disszertáció.

Kolozsvár, Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző Kar, Ekumené Doktori Iskola (témavezető: Dr. Buzogány Dezső), 2016. szeptember 26. (opponencia)

-Huszár Andrea Magdolna: A keskeny ösvény. A mesei hagyományozódás Pápai Istvánné Páhi Emma karcsai mesemondó asszony példáival. (ELTE Társadalomtudományi Kar, Kulturális Antropológiai Szak, 2018). (szakdolgozati témavezető, konzulens)

-Tekei Erika: Romániai magyar népköltészeti kiadványok. Folklórkutatás a privát és a nyilvános szféra határán – kutatás, közlés és recepció viszonya. PhD disszertáció. Babeş-Bolyai Tudományegyetem Hungarológiai Doktori Iskola (témavezető: Dr. Keszeg Vilmos) Kolozsvár, 2018. szeptember 28. (opponencia)

-Kovács Henrik: Néptánc – társadalmi szerep – változás. Néptánc funkciók vizsgálata a XX–XXI. század paraszti és revival közösségeiben. PhD disszertáció. Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem és Néprajz Doktori Iskola (témavezető: Dr. Kavecsánszki Máté) Debrecen, 2019. június 28. (bíróbizottsági tagság)

-Bálint-Kormányos Zsuzsa: A cigány mesék társadalomképe. Spanyolországi és Kárpát-medencei cigány folklórszövegek összehasonlító vizsgálata. PhD disszertáció elővédés. Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem és Néprajz Doktori Iskola (témavezető: Bartha Elek) 2021. június 24. (opponencia)

-Bálint-Kormányos Zsuzsa: A cigány mesék társadalomképe. Spanyolországi és Kárpát-medencei cigány folklórszövegek összehasonlító vizsgálata. PhD disszertáció nyilvános védés. Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem és Néprajz Doktori Iskola (témavezető: Bartha Elek) 2022. május 30. (opponencia)

-Deim Kata: Bolda és a Tetejetlen fa (mesterszakos diplomafilm). Metropolitan Egyetem Animáció és Média design Tanszék, Budapest (témavezető: Kiss Melinda) 2024. július 2. (opponencia)

-Luka Éva: A hős halála és feltámadása a népmesében. PhD disszertáció. Babeş-Bolyai Egyetem, Hungarológiai Doktori Iskola, Kolozsvár (témavezető: Tánczos Vilmos) – 2024. szeptember 25. (opponencia)

Publikációk

Magyar Zoltán művei a Magyar Tudományos Művek Tárában:

<https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=authors10010595>

Néprajzi terepmunka

Románia (1989–2024, minden évben)

Szlovákia (1995–2024, minden évben)

Ausztria (1989, 2005)

Lengyelország (2005, 2016, 2022)

Írország (2006)

Szlovénia (2008, 2011)

Szerbia (2010, 2024)

Horvátország (2010)

Ukrajna (2010, 2013)

Moldávia (2024)
Grúzia (2024)
Magyarország (1987–2024, minden évben)

Konferencia-szervezés

31. International Ballad Conference (Budapest, 2001. április 21–23.)

7. SIEF-Conference (Budapest, 2001. április 23–28.)

Folklór és irodalom (Budapest, 2004)

Folklór és vizuális kultúra (Budapest, 2005)

Folklór és történelem (Budapest, 2006)

Folklór és nyelv (Budapest, 2007)

Mítosz és történelem III. konferencia. (Budapest, 2024. október 15–16.)

Fontosabb konferencia-előadások, prezentációk

-The Hungarian Saint Kings. – The Grail Centre, London, 1997. május 31.

-Egy felföldi népmonda és irodalmi vonatkozásai Arany János Tetemre hívás-a kapcsán.

Folklór és irodalom c. konferencia, MTA Néprajzi Kutatóintézete, Budapest, 2004. december 3.

-A magyargyerőmonostori „madárleány”. Folklór adalékok egy középkori dombormű értelmezéséhez. Folklór és vizuális kultúra c. konferencia, Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 2005. december 1.

-Hagiografic and Folklore Motifs in the Legends of Early Hungarian Saints. Saints and Scholars. Maynooth: University Library, 2006. április 12.

-Adalékok szent királyaink titkos ortodoxizmusának hagyományához. Angyalok, démonok, látók és szentek c. konferencia, Révfölöp, 2006. május 14.

-Orális hagyomány és népi történelemszemlélet „felülnézetben”. Folklór és történelem c. konferencia, MTA Néprajzi Kutatóintézete, Budapest, Folklór és, 2006. december 01.

-Szent György és más sárkányölő hősök a mondahagyományban. Sfântul Gheorghe și alți eroi ucigători de balaur în legende populare. In: Sfântul Gheorghe în tradiția populară.

Conferență de etnografie româno-maghiară – Szent György és napja a néphagyományban. Román–magyar néprajzi konferencia. Sepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti múzeum, 2007. április 25.

-Népmondák Árpád-házi Szent Erzsébetéről. In: Árpád-házi Szent Erzsébet – Elisabeth von Thüringen. Magyar-német kultúrkapcsolatok Kelet-Közép-Európában. Ein Beispiel für ungarisch-deutsche Kulturbeziehungen im ostmitteleuropäischen Raum. c. konferencia Csíksomlyó, Jakab Antal Tanulmányi Ház, 2007. november 17.

-A földrajzi név-gyűjtések folklorisztikai jelentősége. In: Folklór és nyelv c. konferencia, MTA Néprajzi Kutatóintézete, Budapest, 2008. május 5.

-A csíksomlyói kegyhely legendaköre. In: 7. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. 7th International Congress of Hungarian Studies. Kolozsvár, 2011. augusztus 26.

-A történeti monda-hagyomány klasszifikációs lehetőségei a recens folklórgyűjtések tükrében. In: A közép-európai folklorisztika időszzerű kérdései. Révkomárom, 2012. november 9–10.

-From Archive to the Catalogue: Data Base of Catalogue of (Hungarian) Historical Legends. In: Utopias, Realities, Heritages: Ethnographies for the 21th Century. 12th Congress of Société Internationale d' Ethnologie et de folklore (SIEF) Zágráb, 2015. június 24.

-Legends of a Transylvanian Virgin Mary's Shrine. In: Folk Narrative and Culture. The Interim Conference of the International Society for Folk Narrative Research (ISFNR). Ankara, 2015. szeptember 3.

-Archívumtól a katalógusig. A magyar történeti mondák adatbázisa. In: VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. 8th International Congress of Hungarian Studies. Kultúra és tudományköziség. Magyarságtudomány a 21. században. Pécs, 2016. augusztus 26.

-Farágy József nagymohai folklórgyűjtése. In: Tudománytörténeti hagyományok és örökség a

kolozsvári (romániai magyar) néprajzkutatásban. Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológiai Intézete–Krizsa János Néprajzi Társaság–Kolozsvári Akadémiai Bizottság Néprajzi és Antropológiai Szakbizottsága–EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya, Kolozsvár, 2016. október 21.

-Arany Szent Lászlójának néprajzi és művelődéstörténeti háttére. In: Értelmezés, hatás, utóélet. Arany János és a nép költészete c. konferencia, MTA BTK Néprajztudományi Intézet, Budapest, 2018. október 4.

-Pilgrimage and Narrativ Tradition. The changing character of legends of a Hungarian pilgrimage place. In: Track Changes. Reflecting on a Transforming World. 14th Congress of SIEF: The Changing character of pilgrimages c. panel. Santiago de Compostela, Spanyolország, 2019. április 16.

-A szépasszony hiedelemalakja a csángó mondahagyományban. In: Mítosz és történelem II. Interdiszciplináris konferencia. Budapest, Budapesti Corvinus Egyetem, 2022. szeptember 30.

-Mondák Petőfi születéséről. In: Petőfi Sándor és a nép költészete. Emlékezés Petőfi Sándor születésének bicentenáriuma alkalmából: a Folklór Osztály emlékülése. Budapest: HUN-REN BTK Néprajztudományi Intézet, 2023. november 9.

-Folklore and Traditional Ecological Knowledge: Imagination and Knowledge of Nature in the Repertoire of a Storyteller in Transylvania. In: ISE Congress: Biodiversity Cultural Landscapes. Scientific, Indigenous and Local Perspectives. Marokkó: Marrakesh, 2024. május 17.

-Mitikus hagyományok Erdély kapujában. Ipolyi Arnold egyik gyűjtőtársa nyomában a Királyhágó alatt. In: Mítosz és történelem III. konferencia. Magyarságkutató Intézet, 2024. október 15.

-Turkic Peoples in the Part of Medieval Age of the Hungarian Legend Tradition/Török népek a magyar mondahagyomány középkori eredetű rétegében. In: Turkic–Hungarian relations in the Medieval Age – Turkic peoples who became Hungarians. Sempozyum. Istanbul Medeniyet Üniversitesi, Faculty of Arts and Humanities. Isztambul, 2024. november 19.

Filmográfia:

-Szent István király. (Ezer év – ezernyi emlék 1.) – Duna TV, 2003 (30') – forgatókönyv.

-Szent Imre herceg (Ezer év – ezernyi emlék 2.) – Duna TV, 2003 (30') – forgatókönyv.

-Szent László király (Ezer év – ezernyi emlék 3.) – Duna TV, 2003 (30') – forgatókönyv.

-Árpád-házi Szent Erzsébet (Ezer év – ezernyi emlék 4.) – Duna TV, 2003 (30') – forgatókönyv.

-Szent Margit (Ezer év – ezernyi emlék 5.) – 2003 (30') – Duna TV, forgatókönyv.

-Magyar Anjou-élmékek Dél-Itáliában (Ezer év- ezernyi emlék 6.) – Duna TV, 2003 (30') – részvétel közreműködő szakértőként.

-A herencsényi mesemondó (Élő népi értékek – mesemondók 1.) – Duna TV, 2004 (30') – forgatókönyv és szerkesztő.

-A borsodi mesekirály (Élő népi értékek – mesemondók 2.) – 2004 (30') – Duna TV, forgatókönyv és szerkesztő.

-Muravidéki meseút (Rendezte Gál Anasztázia) – szöveggönyv –2021 (30')

-Tündérország mesemondója. (Rendezte és a forgatókönyvet írta Magyar Zoltán.) – Budapest – Csíkszereda, 2023 (1.08.58' = 68.58 perc) (Dunatáj Alapítvány–Blue Frog Media)

-A pálpataki mesemondó. (Rendezte és a forgatókönyvet írta Magyar Zoltán.) – Budapest – Csíkszereda, 2023 (1.04.57' = 64.57 perc) (Dunatáj Alapítvány–Blue Frog Media)

Adatbázis szerkesztése

Magyar Történeti Mondák Archívuma

Erdélyi Magyar Hiedelemmonda Archívum

Moldvai Csángó Szövegfolklor Archívum

Magyar Zoltán Archívum

Címerhatározó (internetes heraldikai adatbázis): <https://hu.wikibooks.org/wiki/Címerhatarozo>

Szerkesztőbizottsági tagság

Kárpát-haza Szemle (2020–)

Motif Academy Journal of Folklore (Istanbul) (2024–)

Szerkesztés

Határ: 1990-1992

Múzeumi Hírlevél: 1994–1995

Ethno-Lore: XXVIII., XXX–XLI. (2011, 2013–2024)

Sorozatszerkesztés (alapító szerkesztőként)

Magyar Népköltészet Tára (2001–)

Documentatio Folkloristica (2015–)

Documentatio Epica (2017–)

A Nemzeti Kultúrtörténet Kincsestára (2019–)

Documentatio Folkloristica Carpathica (2021–)

Kormányzati tevékenységet segítő munka

Népművészet Mestere Díj (kuratóriumi tagság, 2004–2010)

Társasági tagságok

Magyar Néprajzi Társaság (1987–)

Magyar Írószövetség (1990–)

Magyar Hagiográfiai Társaság (2018–)

International Society of Ethnobiology (2024–)

International Society for Folk Narrative

Research (2025–)